

nul köteles a kir. ügyészségnek megküldeni és csak olyan nyomozó cselekményeket teljesíthet a kir. ügyészség megkeresése előtt, amelyeknek elhalasztása helyre nem hozható hátránnyal járna.

Dr. P—ő.

Az ötödik hitelrögzítő egyezmény.

1. A 6370/1931. M. E. sz. rendelet, midőn a külföldi hitelezőkkel szemben fennálló tartozások rendezését akarta előkészíteni, a kötendő egyezségek egységes irányítására országos bizottságot létesített. A bizottság mihamar munkakörhöz jutott. A transferrendelet életbeléptekor, 1931. december hó 23-án fennállott devizahelyzet ugyanis rövidesen nagyon megrosszabbodott. Az annak közzétételekor kiadott kommuniké még elég jelentékeny devizaszolgáltatást helyezett kilátásba, legalább is kamatfizetési célokra. Azonban mihamar kitűnt, hogy hiányzik erre a kellő fedezet. 1931-ben a Magyar Nemzeti Bank rendkívül igénybe lett véve. Ugy kereskedelmi, mint fizetési mérlegünk oly kedvezőtlen volt, hogy ennek révén a szükséges valutamennyiségekkel nem rendelkezhattünk, sőt a vállalt kötelezettségek további teljesítése esetén a Magyar Nemzeti Bank egész aranykészlete veszendőbe ment volna. Ez tette szükségessé a transferrendeletnek decemberben történt kiadása után már az 1932. év tavaszán a külföldi hitelezőkkel különböző egyezmények létesítését.

Legelőbb az angol hitelezőkkel állapodtunk meg. Az angol hitelezők felhasználhatták a náluk levő magyar követeléseket kamat- és jutalékigényeik fedezésére. Amennyiben ezek, valamint a hasonló természetű kötelezettségek ilymódon nem egyenlíthetők ki, a kiegyenlítésül maradt összeg ellentétként a Magyar Nemzeti Banknál a hitelezők külön számlájára volt befizetendő. Ennek a befizetésnek azonban csupán letét és nem fizetés jellege volt. Miután a kötött egyezmény értelmében 1932. február 1-től a magyar adósok más külföldi hitelezőkkel szemben nem követhettek kedvezőbb bánásmódot, mint az angolokkal szemben, a fizetések mikéntjét korlátozó rendelkezések érvényesültek más állam állampolgáraival szemben is. Ezért 1932. február 1-től kezdve tilos lett külföldi tőkét visszafizetni vagy pedig kamatot, jutalékot, stb. más módon, mint az imént vázolt formában rendezni. Ez vezetett az 1932. júniusában az amerikai hitelezőkkel kötött megállapodáshoz. (Judik-Ung. Wirtschaftsjaerbuch. VIII. 316—7. l.) Közben 1932. március 1-én megjelent az 1600/1932. M. E. sz. rendelet, amely a 6370/1931. M. E. sz. rendeletnek bizonyos intézkedéseit kiegészítette, majd ugyanazon év június hó 25-én a 3510/1932. M. E. sz. r., amely a külföldi intézvényhitelek és egyes rövidlejáratú más külföldi hitelek fokozott biztosítása tárgyában intézkedett. Szükségessé vált ugyanis egyrészt annak lehetővé tétele, hogy a magyar adósok által az ő magyar hitelezőiknek nyújtott biztosíték megmaradjon a magyar hitelezők kezei között, habár ők a hitelt a külföl-

diektől vették igénybe s így a biztosíték külföldinek lenne átadandó, másrészt a külföldi részére kilátásba helyezett biztosítéknak oly módon való kezelése, hogy a biztosíték ne menjen ki külföldre s így ne játszassék ki az érték- s pénzkiviteli tilalom.

Ezeket a megállapodásokat, amelyek 1932. augusztus 1-án jártak le, 1932. november 8-án 1933. február 1-ig hosszabbították meg. Ez alkalommal az angol és amerikai hitelezők együttesen jártak el. E megállapodás helyébe lépett később 1933. március 8-án az angol-amerikai és svájci hitelezőkkel kötött új megegyezés, amely a rövidlejáratú kölcsönök tekintetében 1934. február 1-ig adott halasztást. E megegyezés már lehetővé tette azt, hogy a hitelező 5% tőkevisszafizetést követeljen, azonban e tőkevisszafizetésnek pengőben kell történnie és a pengőt zárolt számlára kell befizetni. Abban az esetben, ha az adós nem bankár, magasabb tőkevisszafizetést is eszközölhet. Már ez a megállapodás is lehetővé tette, hogy a hitelezők által teljesítésként elfogadott pengőösszegek a Magyar Nemzeti Bank hozzájárulásával a magyar bankoknak, ipari és kereskedelmi vállalatoknak céljaira kölcsönként adassanak.

Az ebben az egyezményben foglalt elvek s a régebbi törvényes rendelkezések alapján látott napvilágot a Magyar Nemzeti Bank 62. számú körlevele, (Judik-Ung. Wirtschaftsjaerbuch. IX. kötet. 287—8. l.), amely az egész joganyagot összefoglalta s amely azután a Magyar Nemzeti Bank 94. számú körlevelébe olvadt be.

A svájci hitelezők időközben felmondották a megállapodást. Az angol és amerikai hitelezőkkel azonban létrejött az 1934. április 4. napján kötött negyedik egyezmény s ezt felváltotta a legutóbb 1935. július 4-én létrejött ötödik egyezmény.

Az egyezmények jelentősége túlnő az angol és amerikai kapcsolat egyébként is jelentékeny keretein, amennyiben mindegyik egyezmény kimondta (a mostani is, 9. és 19/b. pontjaiban), hogy a magyar adósok nem fognak különbséget tenni külföldi hitelezők között a velük szemben fennálló kötelezettségeknek külföldi fizetési eszközben vagy pengőben való megfizetése tekintetében és hogy egyikük sem fogja bármely más állambeli hitelezőjét előnyben részesíteni fedezet vagy egyéb biztosíték felajánlása vagy nyújtása útján az egyezményes állambeli hitelezőkkel szemben s így az azokban lefektetett elvek legalább is a magyar állam souverainitása alá eső területen minden más külföldi hitelezővel szemben érvényesülnek.

Ehhez csatlakozik az egyezmény 18. pontjának az a rendelkezése, hogy a magyar bankok gondoskodni tartoznak arról, hogy az egyezmény hatályának tartama alatt a magyar kormány a jelenlegi rendeleteket érvényben fogja tartani és olyan új rendeleteket fog kibocsátani, amelyek szükségesek az egyezmény intézkedéseinek megvalósításához s gondoskodni fog arról, hogy az egyezmény rendelkezéseivel egybe nem vágó rendeletek visszavonassanak, illetőleg módosíttassanak, stb.

2. A külföldi hitelezőre nézve az Egyezményhez való csatlakozás nem kötelező, azonban annak megtagadása nem jár rá nézve előnnyel, miután a magyar adós a Magyar Nemzeti Bank engedélye nélkül nem teljesíthet és a Magyar Nemzeti Bank engedélye a hitelrögzítő megállapodások keretei között marad. A hitelezők csatlakozása a 20. pont szerint közvetlenül az adóshoz intézett levél útján történik.

A magyar adósról nézve látszólag nincs meg a rendeletek és az Egyezmény között a teljes összefüggés.

A 6370/1931. számú rendelet 1. §-a a Külföldi Hitelek Országos Bizottságának a külfölddel szemben létesítendő megállapodások irányítására ad jogot. Az 1600/1932. r. 4. §-a feljogosítja a Bizottságot már megállapodások létesítésére is, de e szakasz szerint ezek a megállapodások a magyar adóst csak kifejezett hozzájárulása esetén kötelezik. Ezzel szemben az Egyezmény 20/b pontja a magyar adósnak kötelességévé teszi az Egyezményhez való csatlakozást. A magyar adósnak az Egyezmény alá vonása tehát nem ipso jure előálló eredmény, hanem az csakis a részére kiállított nyilatkozat útján áll be, gyakorlatilag azonban az Egyezmény kiterjed az adósról ily nyilatkozat nélkül is, mert külföldinek a Magyar Nemzeti Bank engedélye nélkül a magyar adós nem teljesíthet és a Magyar Nemzeti Bank ezt az engedélyt csakis az Egyezmény keretei közt adja meg.

3. Az Egyezmény tárgyi terjedelme tekintetében az 1. pont akként intézkedik, hogy az kiterjed a külföldi bankhitelezők által nyújtott bankhitelekre, amelyeket akár közvetlenül a banknak, akár pedig a bank útján más adósoknak nyújtottak. Az 1. pont nem használja azt a kifejezést, hogy az csakis a rövid lejáratú hitelekre vonatkozik, azonban ez nem képezheti kérdés tárgyát, mert az Egyezmény azokra a hitelekre vonatkozik, amelyekre a Külföldi Hitelek Országos Bizottságának hatásköre kiterjed, tehát csakis a rövid- és középlejratú tartozásokra. A rendelet ilyennek tekinti azokat, amelyeknek nincs oly törlesztő időpontja, amely a keletkezés időpontjától számított tíz évi időn kívül esik. Nem látszik elég világosnak, hogy akkor, ha valamely rövidlejratú hitel záloglevél- vagy kötvénykibocsátás alapját képezi; a hitelrögzítő egyezmény rendelkezései alá vonható-e. Azt hiszem azonban, hogy miután a hitelrögzítő egyezmény a záloglevelek és kötvények fedezetére szolgáló jelzálogokat nem akarta érinteni, az ily hitelekre vonatkozó kérdések a transzfermoratórium (6900/1931. M. E.) rendelet elvei szerint lesznek elbírálva.

A Külföldi Hitelek Országos Bizottsága hatásköre eredetileg csak a köztestületek és pénzintézetek ügyeire terjedt ki. Azonban a 1610/1932. M. E. r. 1932. március 11-én a rendelet hatályát kiterjesztette az ipari és kereskedelmi cégeknek külföldi cégekkel szemben fennálló rövid- vagy középlejratú tartozásaira is és egyes hitelrögzítő egyezmények is már a Külföldi Hitelek Országos Bizottságának nem csupán mint a pénzintézetek, hanem mint az ipari és kereskedelmi vállalatok képviselőjével is jöttek létre.

Az Egyezmény hatálya alá eső bankhitelek akár elfogadmány-hitel, akár készpénzkölcsön, akár betét, akár pedig a hitelnyújtás bármely más alakjában jöhetnek létre. (1. pont).

4. A magyar adós külföldön lévő vagyontárgyaira az Egyezmény részben kihat. Az illető külföldi államban levő bankkövetelését a külföldi bankhitelező a 10. pont szerint másra, mint kamatra, jutalék- és költségkövetelésének kiegyenlítésére nem veheti igénybe. De a 17. pont szerint fennmarad a külföldi hitelezőnek az a joga, hogy a kezei között lévő értékpapírt, illetve készpénzt, amelyre nézve zálog- vagy egyéb fedezeti joga van, visszatarthassa, illetőleg értékesíthesse.

Nem egészen világos, hogy a hitelező milyen jogot érvényesíthet azon vagyontárgyakra nézve, amelyek más harmadik államban vannak; például érvényesítheti-e az angol hitelező, ki az Egyezményhez hozzájárult, követelését adósának Amerikában vagy Németországban lévő vagyontárgyaival szemben.

Miután azonban az Egyezmény szerint 1936. július hó 15-ig a külföldi hitelező a magyar adósnak halasztást adott, ha a magyar adós az Egyezmény szerinti kötelezettségének eleget tesz, bizonyára nem lehetne ellene a harmadik államban sem fellépni.

5. A kötött Egyezmények és a 6370/1931., 1600/1932. és 3510/1932. M. E. rendeletek a magánjogi autonómia kereteit lényegesen megszükitették. A hitelező követelésének érvényesítésére, az adós tartozásának rendezésére vonatkozó jogai tekintetében nem csupán a Magyar Nemzeti Bank engedélyéhez van kötve, de az Egyezmény egyéb korlátokat is állapít meg.

Bankár-adós és hitelező szabadon csak a kamat, jutalék és költségek tekintetében rendezhetik a közöttük fennálló viszonyt (10. pont); tőkére többet fizetni, mint amit az Egyezmény általában megenged, a bankadósnál nem szabad. Egyéb adósnál a tőkére többet fizetni, vagy a tartozást másként rendezni a Magyar Nemzeti Bank hozzájárulásával lehetséges (12. pont). A Magyar Nemzeti Bank azonban a hozzájárulást megtagadhatja, ha a kötött egyezmény véleménye szerint Magyarország valutáris és gazdasági helyzetére nézve káros lehet.

A hitelező a 22. pont szerint nem járhat el adósa ellen, ha a Magyar Nemzeti Bank a mellé kirendelt tanácsadóval együtt ezt a magyar állam érdeke ellen valónak tekinti.

6. Az Egyezmény 10. és 11. pontjai körvonalazzák, hogy a magyar adósnak mit szabad és mit kell fizetnie.

Elsősorban fizetendő a kamat, diszkont, elfogadási jutalék, egyéb költségek és az ú. n. „swap”-költség. (A „swap”-költség azt jelenti, hogyha a külföldi valutát a magyar adósnak eladja az illető bankár, úgy egyidejűleg határidőre fedezi magát, hogy a szóbanforgó külföldi valutát ugyanazon árfolyamon fogja a piacon beszerezhetni, mint amely

árfolyamon értékesítette. Az ezért járó jutalékok és költségek az ú. n. „swap”-költségek).

A tőkéből köteles a magyar adós a részére nyújtott összes hitel összegének 3%-át visszafizetni, még pedig úgy, hogy a fizetés a felszólítás vételétől számított 7 napon belül eszközöltetik. Ha a bankadós a részére nyújtott hitelt mások által kiállított váltó alapján veszi igénybe, úgy a külföldi bank-hitelező állapíthatja meg, melyik közvetett adós terhére kívánja érvényesíteni a 3%-ot.

Igen érdekes és az eddigiektől eltérő konstrukció, hogy a külföldi bank-hitelező a visszafizetés iránti jogot más, saját állambeli oly külföldi hitelezőre engedményezheti, aki az Egyezményhez csatlakozott, azonban ez sem jogosult többet, mint minden egyes hitelkeret tekintetében a hitelkeret 5%-át meg nem haladó összeg visszafizetését igényelni.

Nagyjelentőségű rendelkezés, hogy akkor, ha a Magyar Nemzeti Bank a tőkefizetésekre vonatkozó rendelkezéseket Magyarország valutáris helyzetére károsnak látja, úgy felfüggesztheti a rendelkezések végrehajtását.

7. A befolyt pénz a Magyar Nemzeti Banknál külön számlán helyezendő el az illető hitelező javára (11. pont). Ezeket az összegeket a IV. Egyezmény 10. pontja és a Magyar Nemzeti Banknak ezzel párhuzamosan intézkedő 94. sz. körlevele szerint lehetett felhasználni. A IV. Egyezmény intézkedései egészen részletesek. Lényegük az, hogy az összegek jelzálogkölcsonokban, értékpapírokban, ingatlanokban, beépített gépek vásárlására, más bank-, kereskedelmi vagy ipari vállalat részére hitel nyújtására használhatók fel. A hitelnek legalább is két évre kell szólnia és a beruházásokról szóló értékpapírok a Magyar Nemzeti Banknál letétbe voltak helyezendők.

A most életbelépett V. Egyezmény szűkebb körre szorítja a felhasználás lehetőségét. A 12. pont szerint akkor, ha különleges rendezés („special arrangement”) jön létre, az vagy az adós vagyontárgyának átruházásával, vagy pedig addicionális export útján megy végbe. Egyéb esetekre vonatkozólag a 13. pont szerint a külföldi bank-hitelező pengőkövetelést akár a pengő-transzferegegyezmény, akár pedig a Magyar Nemzeti Bank által engedélyezett bármely más célra használhatja fel. A részletes szabályozás helyébe egy csupán általános-ságban tartott kijelentés lépett.

Előreláthatólag a 94. sz. körlevél idevonatkozó intézkedései bizonyos módosításokon fognak keresztül menni. Ezek a módosítások azonban eddig még nem közöltettek.

8. A magyar adós részéről a kamat s egyéb járulékokra pengőben történő befizetés a 10. pont 2. bek. szerint fedezetként szerepel, a feleknek azonban ugyanezen bekezdés szerint joguk van megállapodni abban, hogy az lefizetés gyanánt számoltassék el.

A tőkére történő befizetés a 11. c. pont szerint fizetesként számolandó el.

9. A par conditio creditorum, vagyis a hitelezők egyenlő elbá-
násának elve az egyezmény egyik legfontosabb alaptétele. Annnyira
fontos, hogy a 19. b) pont jogot ad arra, hogy megszegése esetén a
külföldi bankhitelezők az egyezményt hatályon kívül helyezték. A 19.
pont a) bekezdése azonkívül még arra is ügyel, hogy a külföldi fize-
tési eszközök ne használtassanak fel más, az egyezmény hatálya alá
eső tartozásokból eredő kötelezettségek teljesítésére, csakis abban az
esetben, ha az egyezmény alá eső tartozások rendezésére ugyanannyi
lesz felhasználva vagy tartalékolva.

Maga a 9. pont mondja ki különben az alaptételt, hogy különb-
séget tenni az egyes hitelezők között nem lehet. A 12. pont összhang-
ban a negyedik egyezmény 11. pontjának e) és g) bekezdésével, mi-
dön jogot ad a magyar kereskedelmi vagy iparvállalatnak, hogy 5%-on
felüli tőketörlesztést teljesíthessen, kötelességévé teszi a M. N. B.-nak
annak megvizsgálását, hogy az ily visszafizetés az illető adós összes
hitelezőinek általános érdekét ne sértse.

10. Úgy az egyezménynek, mint a 3510/1932. M. E. rendeletnek
legfőbb gondja az, hogy biztosítva legyen annak a hitelezőnek az
igénye, aki ha fizetnek is részére, pénzéhez mégsem jut. Az egyez-
mény 5. a) pontja szerint a külföldi bankhitelezőknek minden esetben
legalább olyan jó biztosítékra van igényük, mint amilyennel 1932.
február 1-én rendelkeztek és e biztosíték fenntartandó a jelen egyez-
mény egész tartama alatt. De az 5. pont nem elégszik meg ennek az
elvnek kimondásával, hanem a magyar bankoknak kötelességévé teszi,
hogy adósaiknál zálogjogot szerezzenek, (5. b.) az adósaik által nyuj-
tott fedezeteket mint bizalmi személy kezeljék, (5. c.) esetleg gon-
doskodjanak pótfedezet szerzéséről (5. d.) és a fedezetek értékének
nyilvántartása mellett a 6. p. 1. bek. szerint a külföldi hitelező pót-
fedezet adását követelheti a magyar adóstól, ha a fedezet értéke
90% alá száll le. Ezen rendelkezések miatt is fontos annak szabályo-
zása, hogy miként kell a magyar adós által a magyar hitelezőnek
nyújtott biztosítékot lekötni a külföldi bankhitelező részére. Merész
újítás a 3510/1932. M. E. r. 1. és 4. §-a. Ha a magyar bank a Pénz-
intézeti Központ hozzájárulásával postára adja azt a nyilatkozatot,
hogy a követelése tekintetében keletkezett biztosítékot a külföldi hite-
lező részére kezeli, úgy a biztosíték ezen átruházásának joghatálya
akkor is beáll, ha különben ezen a nyilatkozaton felül egyéb jogügylet
is szükséges lenne. A rendelet itt nyilván a kézizálogra gondol, amely
kézizálogot, elsősorban az értékpapírfedezetet, külön erre vonatkozó
megállapodás nélkül a magyar bankhitelező nem adhatná tovább,
ha pedig van ily megállapodás, akkor az átruházás csak a bevégzett
átadással lesz teljesen joghatályos.

A r. ezenkívül a zálogjog megalapításának azt az alapelvét is
mellőzte, hogy a zálogjogot csak konkrét hitelezőnek és konkrét kö-
vetelés fedezetéül lehet alapítani, amennyiben a r. 5. §-a kimondja,
hogy akkor, ha a belföldi bankcég a hitelt több külföldi hitelezőtől

kapott pénzeszköz felhasználásával nyújtotta, a biztosítékok a külföldi hitelezők között a tőlük származó pénzeszközök arányában oszlanak meg s ha a belföldi bankcég a belföldi tőkével is nyújtott hitelt, úgy a belföldi és a külföldi tőke között is arányosításnak van helye.

A rendelet szabatosan körvonalazza a biztosítékok továbbadható hitelezőnek a külföldi hitelezővel szemben fennálló jogi helyzetét. Fiduciáriusnak, megbízott személynek tekinti, aki a külföld részére kezeli a fedezetet, mint vagyoneértéket, azonban oly módon, hogy hatásköre messzebb terjed, mint az egyszerűbb megbízotté, kicserélheti a fedezetet, annak elhelyezéséről gondoskodhatik. A r. ez intézkedései összhangban vannak az egyezménynek, különösen a biztosíték kezelését, arányosítását és értékesítését a régi egyezményekkel egyezően szabályozó 5. c.-től 5. e. pontjaival. A magyar hitelezőnek csődjében tömegtartozásként kihatandó a külföldi cég részére kezelt pénz.

A biztosítéknak a rendelet által történt nyújtását bizonyos általános jellegű intézkedések egészítik ki az egyezményben.

Ilyen elsősorban az a rendelkezés, hogy a Pénzügyi Központ az adós vagyoni viszonyairól megfelelő információt szerezhessen és köteles adni. (5.) Ilyen az egyezmény 21. pontjában körülírt azon kötelezettség, hogy a magyar adós, ki nem tud az egyezmény szerinti kötelezettségének eleget tenni, köteles a M. N. B.-nak és az illető külföldi bankbizottságnak a pénzügyi helyzetére vonatkozó minden felvilágosítást megadni s vagyoni helyzetének megjavítása, valamint a külföldi hitelező jogainak megvédése céljából megtenni mindazokat a lépéseket, amelyekben a M. N. B. és az illető külföldi bankbizottság megállapodnak. Köteles ezenkívül a magyar adós mérlegét elkészülte után négy hónapon belül beküldeni, a 21. pont szerint pedig úgy külföldi, mint belföldi hitelezőivel szemben minden teljesítéstől tartózkodni.

Az egyezmény 12. pontja a megtámadási jogot egészíti ki új intézménnyel. Ha a magyar adós csődbe jut, a magyar bank köteles a külföldi bankokkal megosztani mindazokat az összegeket, amelyeket a magyar adóstól a csődnyitást megelőző 4 hónapon belül kapott. Köteles megosztani az ez időn belül nyert biztosítékokat, kezességeket is, feltéve, hogy a magyar jog szerint a cselekmény különben is nem megtámadható. Ez a rendelkezés megfelelően alkalmazandó kényszer-egyezség esetén is. A külföldi cég követelése aránylagosan átszáll arra a bankra, amely a külföldi bankhitelezőnek fizetett.

11. Az egyezmény hatálya alá eső tartozások behajtása tekintetében alapvető intézkedés, hogy akkor, ha a magyar adós nem tesz eleget kötelezettségének, úgy a bizottság jogosítva lesz az egyezményt a szerződést szegő magyar adóssal szemben hatályát veszítettnek nyilvánítani. (14. pont.)

A külföldi bankhitelező jogosult a magyar adóssal szemben a bírói eljárást megindítani, azonban végrehajtási lépések nem tehetők

folyamatba, ha a M. N. B. és a mellette működő tanácsadó igazolják, hogy az adós elleni eljárás Magyarország „nemzeti érdekei”-vel ellenkezik.

Egy harmadik rendelkezés (24. pont) azt mondja, hogy az egyezményből eredő bármely jogvita eldöntése választott bíróság feladata. Ezt a rendelkezést egyesek akként értették, hogy az angol hitelező magyar adós elleni követelését csak e választott bíróság előtt lefolytatott tárgyalás előtt indított eljárás után hajthatja be. Ez a felfogás azonban téves, mert ez a Londonban eldöntött jogvita nyilván az egyezményt megkötő testületek közötti jogvitára s nem az egyes magyar adós és külföldi hitelező közötti vitára vonatkozik. Ez rendes bíróságnak van fenntartva, ami a 22. pont végső mondataiból is kiviláglik.

Dr. Nyulászi János.

A márkacikk-reverzális rendelet. Tudvalevő, hogy a Kúria a márkacikk-reverzálisokat a karteltörvény (1931:XX. t.-c.) rendelkezései alá eső megállapodásoknak minősítette és ebből folyólag arra az álláspontra helyezkedett, hogy a márkacikk-reverzálisok érvénytelenek, hacsak írásbafoglalva és — amennyiben a reverzalist adó és vevő felek egyike kereskedelmi társaság vagy húsznál több alkalmazottat foglalkoztató vállalat — a kereskedelemügyi miniszternek bejelentve nem lettek. (K. P. IV. 6558/1933.)

A Kúriának ez a döntése igen súlyosan érintette az érdekelt kereskedelmi köröket. De facto ugyanis a márkareverzálisok sohasem lettek bejelentve, egyfelől mert a gyárosok a legutóbbi időkig abban a naív hitben éltek, hogy a márkacikk-reverzális márkacikk-reverzális — nem pedig kartel, másfelől pedig mert mégsem volt elvárható a márkacikkrevezális előállításától, hogy ők oldják meg a munkanélküliség problémáját és tüntessék el az állami deficitet azáltal, hogy mindenegyes reverzálissal futárt menesszenek a kartelbejelentő hivatalhoz és hogy mindenegyes reverzális után külön röjják le a kartellilleteket is.

A Kúria állásfoglalása tehát arra készítette a kormányzatot, hogy a márkacikk-reverzálisok kérdését külön rendelettel szabályozza. Ez most meg is történt a hivatalos lap f. é. június hó 12-én megjelent számában közzétett „a különleges alakban és néven forgalombahozott áruk árának védelmére vonatkozó megállapodások tárgyában” kibocsátott 5999/1935. M. E. számú rendelettel.

A rendelet — a márkacikk-reverzálisnak a rendelet 1. §-ában foglalt definíciója értelmében — az olyan megállapodásokra vonatkozik, „amelyeket annak biztosítása végett kötnek, hogy különleges alakban és néven forgalombahozott árut (úgynevezett márkacikket) meghatározott áron árusítsanak”.

Ennek a legális definíciónak a legfőbb hibáját abban látom, hogy túl tág. Meghatározott márkáarak fenntartására ugyanis termelők is vállalhatnak kötelezettséget egymás irányában, amikor is többnyire kartellel lesz dolgunk, nem pedig márkacikk-